

РЕЦЕНЗИЯ

От: **Професор доктор Емил Спасов Панушев;**
Институт за икономически изследвания при БАН;
Научна специалност „Световно стопанство и МИО“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност **„Световно стопанство и международни икономически отношения“** в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1034/28.03.2025 г. на Ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Вълко Димитров Джанкардашлийски*
Тема на дисертационния труд: *Международните стратегически съюзи и ролята им в съвременната световна икономика*

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „МИО и бизнес“ на факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС по научна специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 989/12.04.2022 г. Обучението е осъществено в *редовна* форма през периода 22.03.2022 г. до 22.03.2025 г.

- *Кратка биографична справка*

Вълко Димитров Джанкардашлийски има бакалавърска степен то графичен дизайн от НБУ, и магистърска степен по икономика от УНСС. От 22.03.2022 г. е редовен докторант в катедра „МИО и бизнес“ на УНСС.

- *Заемани академични и други длъжности до момента (вкл. длъжности извън ВУ или научна организация).*

В професионално отношение докторантът е заемал позиции на брокер на недвижими имоти в агенция „Стандарт“ и управител в Интегрални системи ЕООД.

- *Кратка информация за изпълнението на индивидуалния план*

В рамките на индивидуалния план докторантът е изпълнил предвидените дейности – полагане на изпити и участие в семинари, написване на дисертационен труд и публикации свързани с него.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

- *Структура, обем*

Дисертационният труд е в обем от 330 нестандартни страници, в които са включени 45 фигури, 22 таблици и 3 приложения. Приложен е списък на използваната литература, съдържащ 164 заглавия.

Структурата съдържа увод, три глави, заключение и препоръки за бъдещи изследвания, списък на използваната литература и приложения. Представена е декларация за оригиналност.

- *Оценка за: актуалност на темата; целта; задачите; обекта; предмета; основната теза на дисертационния труд*

Актуалността на темата произтича от мястото на международните стратегически съюзи в международния бизнес. В съвременната икономика обединяването на усилията на компаниите може да създаде значителни конкурентни предимства от производствен и технологичен характер. Стратегическите съюзи и партньорства са важен инструмент за интернационализация на бизнеса и повишаване на конкурентоспособността на компаниите.

Целта на дисертационния труд е да анализира ролята на международните стратегически съюзи в международния бизнес, формите на стратегически съюзи и партньорства и факторите, които влияят върху тяхната ефективност. Изследването идентифицира най-добрите практики и стратегии за формиране и управление на съюзи и партньорства, които могат да доведат до повишаване на конкурентоспособността на международните пазари.

Дефинираните от дисертанта **седем задачи** представят етапите на изследователския процес за постигане на поставената цел.

Обект на изследването са международните стратегически съюзи, създавани от компаниите за да разширят своите пазари, да подобрят конкурентоспособността си и да постигнат стратегически цели на глобално равнище.

Предмет на изследването са конкретните механизми, стратегии и фактори, които определят успеха или неуспеха на международните стратегически съюзи. Анализират се мотиви за формиране на съюзи, методите за управление, предизвикателствата и рисковете, свързани с тяхното функциониране.

Основната теза на дисертационния труд е международните стратегически съюзи са важен инструмент за постигане на дълготрайно и стабилно конкурентно предимство.

- *Използвана научна литература (оценка на осведомеността на дисертанта по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд).*

Списъкът с използваните литературни източници включва 164 източника от които 39 на български език и 125 на английски език. Българските източници включват голямо количество учебници на преподаватели от катедрата и правописен речник на българския език. В източниците на чужд език е включен дори сайта Уикипедия. Източник 39 на български език е посочен и под номер 149 на английски език.

Представената литература показва, че докторантът познава постиженията в изследваната област в България. Проучени са и монографични изследвания и специализирани статии в авторитетни научни издания, анализи и оценки на международни компании и интернет източници в разглежданата проблематика.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

- *Акцентираща се върху основните научни и/или научно-приложни резултати, постигнати в дисертационния труд*

Основните научно-приложни резултати в дисертационния труд могат да се обобщят в няколко аспекта:

На **първо място**, систематизирани са съществуващите в научната литература дефиниции на международни стратегически съюзи, критериите за тяхната идентификация и значение за интернационализация на бизнеса;

На **второ място**, разгледан е процесът на диверсификация и обвързване при изграждането на международните стратегически съюзи и тяхната специфика сред останалите видове международно фирмено сътрудничество;

На **трето място**, систематизирани са концептуални подходи и практически резултати от изграждането и управлението на международните стратегически съюзи, представени са предимства и ограничения в тяхното функциониране;

На **четвърто място**, проведено е емпирично проучване на примера на български и чужди компании с разработена авторова методика, анкетно проучване и интерпретация на събраните резултати.

- *Обръща се внимание на използваната методология*

При разработването на дисертационния труд са използвани теоретични подходи за изясняване на концепции, модели и фактори, които влияят на формирането и управлението на международните стратегически съюзи. Чрез казусно проучване са изследвани процеси на изграждане и динамика на стратегическите съюзи методи за управление, предизвикателства и постигнати резултати. С анкети са събрани емпирични данни от мениджъри и експерти за опита, възприятията и мненията на участниците в съюзите. По такъв начин са оценени практиките и резултатите от функционирането на международните стратегически съюзи.

- *Дава се оценка на изпълнението на поставените задачи и постигането на целта на дисертационния труд.*

Предложената в дисертационния труд система от изследователски задачи подробно описва последователността на етапите и постиженията от направеното изследване. По такъв начин апробираните тези потвърждават изпълнението на предварително поставените задачи и хипотези.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

- *Оценка за приносите, посочени от дисертанта*

Формулираните приноси, идентифицирани от автора на дисертацията отразяват концептуално вижданията на докторанта за постиженията в дисертационния труд. Авторът поставя акцент както върху приносите на международните стратегически съюзи за устойчивостта на световната икономика, така и върху приноса за изследването за практическото поведение на компаниите, които използват международните стратегически съюзи за да укрепят своите позиции на международните пазари.

- *Акцентираща се върху основните научни и/или научно-приложни приноси в дисертационния труд.*

Анализът на възникването и дейността на международните стратегически съюзи, тяхното управление и място в съвременния международен бизнес дават основание да се обобщят следните основни групи приноси:

- ✓ Подробно са представени теоретични и приложни подходи за идентифициране на възникването и функционирането на международните стратегически съюзи. Дефинирана е тяхната роля за интернационализация на бизнеса в сравнение с други форми на международно фирмено сътрудничество. Тези приноси могат да се определят като *систематизиране и допълване на съществуващо знание*.
- ✓ Разработени са виждания за факторите за успех на международните стратегически съюзи. Изведена е основната роля на културната съвместимост при изграждането на управленски структури, ефективната комуникация и разпределението на ресурсите. Тези приноси могат да се определят като *допълване на съществуващо знание*.
- ✓ Задълбочено са изследвани стратегиите за ефективно управление на международните стратегически съюзи, определянето на целите и прилагането на иновационни технологии за повишаване конкурентоспособността на компаниите. Тези приноси могат да се определят като *систематизиране и допълване на съществуващо знание*.
- ✓ Разработен е модел за оценка на количествените и качествените характеристики на функционирането на международните стратегически съюзи. Приложен е специфичен подход на аргументиране и апробиране на тезите на автора чрез казуси, които емпирично допълват резултатите от анализа. Тези приноси могат да се определят като *допълване на съществуващо знание и разработване на методика за неговото приложение*.
- ✓ На основата на проучване на съвременни предизвикателства пред световното стопанство, в дисертационния труд се изследва управлението на рисковете и използване на синергията между партньорите за постигане на по-голяма ефективност. Формулирани са препоръки към българските фирми за участието в международни стратегически съюзи и партньорства. Тези приноси имат конкретен *научно-приложен характер*.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

- *Посочват се публикациите*
 1. Valko Dimitrov Dzhankardashliyski (2025) PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL STRATEGIC ALLIANCES (IAS) BETWEEN THE EU AND CHINA. (подпечат)
 2. Dzhankardashliyski, V. (2024). Предприемачеството в ЕС при

навлизане на чужди пазари. The Economy of Bulgaria and the European Union: Inflation, Fiscal Consolidation and Sustainable Development: 18th International Scientific Conference of Young Scientists, 1(Print-ISBN-13: 978-619-232-825-2), pp.417–428.

3. Dzhankardashliyski, V. (2023). ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ В СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА. ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕС В СВЕТОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ. ЧЛЕНСТВОТО НА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ: ШЕСТНАДЕСЕТ ГОДИНИ ПО-КЪСНО, том 1(ISSN 2815 2719), pp.252–271.

- *Дава се оценка на степента на разпространение на получените резултати в научната литература.*

Представените резултати от изследването в дисертационния труд са обществено достояние с тяхното апробиране в научни дискусии на национални и международни научни конференции. Като количество те отговарят на минималните национални изисквания.

6. Оценка на автореферата

- *Дава се оценка на коректността и степента на отразяване на съдържанието на дисертационния труд в автореферата.*

Авторефератът на дисертационния труд е с обем от 42 нестандартни страници. Посочени са общите характеристики на дисертационния труд, кратко съдържание на отделните части и заключенията по тях. Към справката за приносите са включени и предложения за бъдещи изследвания. Представеното съдържание показва коректно разработените в дисертацията проблеми, които са илюстрирани с графичните решения на автора. Посочени са приносите в дисертационния труд и публикациите по дисертацията, както и декларация за оригиналност.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Предвид отвореният финал на научното изследване, дефиниран като „препоръки за бъдещи изследвания“ бих си позволил да отбележа някои виждания към сегашната работа.

На първо място, бих препоръчал по-компактно подреждане на текста и размера на страниците да бъде съобразно приетите стандарти. При оформянето на параграфите има двоен формат и отстъп и междуредие.

На второ място, използването на абривиатури е твърде широко, дори за обикновени неща, които редакционно могат да се избегнат. Това все пак

е избор на автора, но в началото би следвало да се даде списък на съкращенията за запознаване на читателя с методите на писане на автора.

На трето място, след съдържанието има съвместен списък на фигурите и таблиците. Макар и оригинално (може би за да се следва мястото им в текста) това не е прието – правят се два отделни списъка – на фигурите и на таблиците.

На четвърто място, за източниците на фигурите и таблиците обикновено се сочи автора. Бих отбелязал, че източници са онези извори на данни (концептуални и статистически), на основата на които авторът е построил фигурата или таблицата. Особени примери в това отношение са таблици 5, 8, 13 и др.

Пето, значителна част от текстовите таблици и фигури следват обяснение на тяхното съдържание, което създава впечатление за повторение на вече казано.

Предвид актуалността и значимостта на изследваните проблеми имам **две препоръки** – да се представят количествено успехите (неуспехите) на някой международен стратегически съюз; да се публикуват резултати от изследването в подходяща форма в авторитетни специализирани периодични издания в страната и в чужбина.

Посочените критични бележки и препоръки не намаляват качеството и количеството на получените резултати и приноси.

8. Заключение

Ясно изразено становище – за или против присъждането на ОНС „доктор“.

Постигнатите резултати в дисертационния труд **„Международните стратегически съюзи и ролята им в съвременната световна икономика“** ми дават основание да приема, че докторантът има задълбочени теоретични знания и може да осъществи самостоятелно научно изследване. Дисертацията е разработена подробно и съдържа необходимите научно-приложни приноси, което ми дава основание да препоръчам на Уважаемите членове на научното жури да присъдят на Вълко Димитров Джанкардашлийски образователната и научна степен “доктор”, по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност “Световно стопанство и международни икономически отношения”.

22.04.2025 г.
гр. София

Подпис:
/Проф. д-р Емил Панушев/

REVIEW

By: **Professor Emil Spasov Panusheff, PhD;**
Economic Research Institute at the Bulgarian Academy of Sciences;
Scientific specialty "World Economy and International Economic Relations"

Subject: dissertation for the award of the educational and scientific degree **"doctor"** in a scientific specialty **"World Economy and International Economic Relations"** at the University of National and World Economy.

Reason for submitting the review: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation work according to Order No. 1034/28.03.2025 of the Rector of the UNWE.

Author of the dissertation: *Valko Dimitrov Dzhankardashliyski*
Topic of the dissertation: *International strategic alliances and their role in the modern world economy*

1. **Information about the dissertation candidate**

The dissertation candidate studied under the doctoral program at the Department of "International Economics and Business" of the Faculty of International Economics and Politics of the UNWE in the scientific specialty "World Economy and International Economic Relations" in accordance with the Order of the Vice-Rector for Research and Development of the UNWE No. 989/12.04.2022. The training was carried out in a *regular* form during the period from 22.03.2022 to 22.03.2025.

- **Brief biographical information**

Valko Dimitrov Dzhankardashliyski has a bachelor's degree in graphic design from the New Bulgarian University, and a master's degree in economics from the University of National and World Economy. Since March 22, 2022, he has been a full-time doctoral student in the Department of "MIE and Business" at the University of National and World Economy.

- *Academic and other positions held to date (including positions outside a university or scientific organization).*

Professionally, the doctoral student has held positions as a real estate broker at the Standard agency and a manager at Integral Systems Ltd.

- *Brief information on the implementation of the individual plan*

Within the framework of the individual plan, the doctoral student has completed the planned activities - taking exams and participating in seminars, writing a dissertation and publications related to it.

2. **General characteristics of the presented dissertation work**

- *Structure, volume*

The dissertation is in volume of 330 non-standard pages, including 45 figures, 22 tables and 3 appendices. A list of references containing 164 titles is attached.

The structure includes an introduction, three chapters, a conclusion and recommendations for future research, a list of references and appendices. A declaration of originality is presented.

- *Assessment for: relevance of the topic; goal; tasks; object; subject; main thesis of the dissertation*

The relevance of the topic stems from the place of international strategic alliances in international business. In the modern economy, the joining of companies' efforts can create significant competitive advantages of a production and technological nature. Strategic alliances and partnerships are an important tool for the internationalization of business and increasing the competitiveness of companies.

The aim of the dissertation is to analyze the role of international strategic alliances in international business, the forms of strategic alliances and partnerships and the factors that influence their effectiveness. The research identifies best practices and strategies for forming and managing alliances and partnerships that can lead to increased competitiveness in international markets.

The seven tasks defined by the dissertation author represent the stages of the research process to achieve the set goal.

The object of the study is international strategic alliances created by companies to expand their markets, improve their competitiveness, and achieve strategic goals at a global level.

The subject of the study is the specific mechanisms, strategies and factors that determine the success or failure of international strategic alliances. Motives for forming alliances, management methods, challenges and risks associated with their functioning are analyzed.

The main thesis of the dissertation is that international strategic alliances are an important tool for achieving long-term and stable competitive advantage.

- *Scientific literature used (assessment of the candidate's awareness of the issues addressed in the dissertation).*

The list of literary sources used includes 164 sources, of which 39 are in Bulgarian and 125 in English. The Bulgarian sources include a large number of textbooks by lecturers from the department and a spelling dictionary of the Bulgarian language. The foreign language sources even include the Wikipedia website. Source 39 in Bulgarian is also listed under number 149 in English.

The presented literature shows that the doctoral student is familiar with the achievements in the researched field in Bulgaria. Monographic studies and specialized articles in authoritative scientific publications, analyses and assessments of international companies and internet sources on the issues under consideration have also been studied.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

- *The emphasis is on the main scientific and/or scientific-applied results achieved in the dissertation work.*

The main scientific and applied results in the dissertation can be summarized in several aspects:

First **of all** , the definitions of international strategic alliances existing in the scientific literature, the criteria for their identification and their importance for business internationalization are systematized;

Secondly , the process of diversification and binding in the construction of international strategic alliances and their specificity among other types of international corporate cooperation is examined;

Thirdly , conceptual approaches and practical results from the construction and management of international strategic alliances are systematized, advantages and limitations in their functioning are presented;

Fourthly , an empirical study was conducted on **the** example of Bulgarian and foreign companies with a developed author's methodology, a questionnaire survey and interpretation of the collected results.

- *Attention is drawn to the methodology used*

In developing the dissertation, theoretical approaches were used to clarify concepts, models and factors that influence the formation and management of international strategic alliances. Through a case study, the processes of building and dynamics of strategic alliances, management methods, challenges and achieved results were investigated. Surveys were used to collect empirical data from managers and experts on the experiences, perceptions, and opinions of alliance participants. In this way, the practices and results of the functioning of international strategic alliances were assessed.

- *An assessment is given of the fulfillment of the assigned tasks and the achievement of the goal of the dissertation.*

The system of research tasks proposed in the dissertation describes in detail the sequence of stages and achievements of the research. In this way, the approved theses confirm the fulfillment of the previously set tasks and hypotheses.

4. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

- *Assessment of the contributions indicated by the dissertation candidate*

The formulated contributions identified by the author of the dissertation reflect conceptually the doctoral student's views on the achievements in the dissertation work. The author emphasizes both the contributions of international strategic alliances to the sustainability of the global economy, and the contribution to the study of the practical behavior of companies that use international strategic alliances to strengthen their positions in international markets.

- *The emphasis is on the main scientific and/or applied scientific contributions in the dissertation.*

The analysis of the emergence and activity of international strategic alliances, their management and place in modern international business gives reason to summarize the following main groups of contributions:

✓ Theoretical and applied approaches to identifying the emergence and functioning of international strategic alliances are presented in detail. Their role in business internationalization is defined in comparison with other forms of international corporate cooperation. These contributions can be defined as *systematization and complementation of existing knowledge*.

✓ Insights have been developed into the success factors of international strategic alliances. The key role of cultural compatibility in building management structures, effective communication, and resource allocation has been highlighted. These contributions can be defined as *complementing existing knowledge*.

✓ Strategies for effective management of international strategic alliances, goal setting, and the application of innovative technologies to enhance the competitiveness of companies have been thoroughly researched. These contributions can be defined as *systematizing and supplementing existing knowledge*.

✓ A model for assessing the quantitative and qualitative characteristics of the functioning of international strategic alliances has been developed. A specific approach has been applied to argue and test the author's theses through case studies that empirically complement the results of the analysis. These contributions can be defined as *supplementing existing knowledge and developing a methodology for its application*.

✓ Based on a study of contemporary challenges facing the global economy, the dissertation examines risk management and the use of synergy between partners to achieve greater efficiency. Recommendations are formulated for Bulgarian companies for participation in international strategic alliances and partnerships. These contributions have a specific *scientific and applied nature*.

5. Evaluation of dissertation publications

● Publications are listed

1. Valko Dimitrov Dzhankardashliyski (2025) PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL STRATEGIC ALLIANCES (IAS) BETWEEN THE EU AND CHINA. (seal)

2. Dzhankardashliyski, V. (2024). Entrepreneurship in the EU when entering foreign markets. The Economy of Bulgaria and the European Union: Inflation, Fiscal Consolidation and Sustainable Development: 18th International Scientific Conference of Young Scientists, 1(Print-ISBN-13: 978-619-232-825-2), pp.417–428.

3. Dzhankardashliyski, V. (2023). THE EUROPEAN UNION IN THE WORLD ECONOMY. PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE EU IN THE WORLD ECONOMIC AND POLITICAL ORGANIZATIONS. BULGARIA'S MEMBERSHIP IN THE EUROPEAN UNION: SIXTEEN YEARS LATER, vol. 1(ISSN 2815 2719), pp.252–271.

● An assessment is given of the degree of dissemination of the obtained results in the scientific literature.

The research results presented in the dissertation are in the public domain with their approval in scientific discussions at national and international scientific conferences. In terms of quantity, they meet the minimum national requirements.

6. Evaluation of the autoref

- *An assessment is given of the correctness and degree of reflection of the content of the dissertation work in the abstract.*

The abstract of the dissertation is 42 non-standard pages long. The general characteristics of the dissertation are indicated, a brief content of the individual parts and the conclusions on them. Proposals for future research are also included in the reference for the contributions. The presented content shows the problems correctly developed in the dissertation, which are illustrated with the author's graphic solutions. The contributions in the dissertation and the publications on the dissertation are indicated, as well as a declaration of originality.

7. **Critical notes, recommendations and questions**

Given the open-ended conclusion of the scientific study, defined as "recommendations for future research," I would like to take the liberty of noting some views on the current work.

First of all, I would recommend a more compact arrangement of the text and the size of the pages to be in accordance with accepted standards. When formatting paragraphs, there is a double format and indentation and line spacing.

Secondly, the use of abbreviations is too broad, even for simple things that can be avoided editorially. This is still the author's choice, but a list of abbreviations should be given at the beginning to familiarize the reader with the author's writing methods.

Thirdly, after the table of contents there is a joint list of figures and tables. Although original (perhaps to follow their place in the text), this is not accepted - two separate lists are made - of figures and of tables.

Fourth, the sources of figures and tables are usually attributed to the author. I would note that sources are those sources of data (conceptual and statistical) on the basis of which the author constructed the figure or table. Particular examples in this regard are tables 5, 8, 13, etc.

Fifth, a significant portion of the text tables and figures are followed by an explanation of their content, which creates the impression of repeating what has already been said.

Given the relevance and significance of the researched issues, I have **two recommendations** – to present quantitatively the successes (failures) of an international strategic alliance; to publish the results of the study in an appropriate form in authoritative specialized periodicals in the country and abroad.

The critical remarks and recommendations mentioned do not diminish the quality and quantity of the results and contributions obtained.

8. Conclusion

A clearly expressed opinion – for or against awarding the ONS "doctor".

The results achieved in the dissertation "***International Strategic Alliances and Their Role in the Modern World Economy***" give me reason to assume that the doctoral student has in-depth theoretical knowledge and can carry out independent scientific research. The dissertation is developed in detail and contains the necessary scientific and applied contributions, which gives me reason to recommend to the Honorable members of the scientific jury to award Valko Dimitrov Dzhankardashliyski the educational and scientific degree "Doctor", in the professional field 3.8 Economics, scientific specialty "World Economy and International Economic Relations".

22.04.2025
Sofia

Signature:
/Prof. Dr. Emil Panushev/